

Bergen, 1.07.2019

Innspill Regional plan for Hardangervidda

Plassering av et alpinanlegg delvis inne i nasjonalt villreinområde i Eidfjord må føre til en vurdering i regional plan for Hardangervidda om:

- 1. Erstatningsareal i tråd med vedtaket til kommunal- og moderniseringsdepartementet*
- 2. Ny vurdering og avveining av andre innskrenkninger i arealsoner opp mot resultatet av Kommunedelplanen¹*
- 3. En felles forståelse av at i Hardangerviddaområde generelt, og i Eidfjord spesielt, må fremtidig forvaltning i sterkere grad vekte villreinhensyn slik at man unngår en ytterligere bit for bit utbygging som vil øke presset på leveområdet til den største villreinbestanden i Norge.*

Innspill på endringer i plankart og forvaltning siden sist

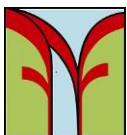
Det er ikke gjort oppdateringer av regional plan i Sysendalen i forhold til endelig godkjenning av kommunedelplanen som inkluderer Eidfjord resort og intensjonene om å bygge alpinanlegg hvor 450 daa overlapper med nasjonalt villreinområde. Det informeres om at regional plan vil innrette seg etter kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMDs) avgjørelse. Det er gjort utvidelser av nasjonalt villreinområde og innskrenkninger i forelagt plan, MEN dette er ikke avveid opp mot avgjørelsen til departementet. Endringene 14,15,16,17,18 og 19 er alle i nye Ullensvang kommune (se figur 1.) og alle endringene innebærer en «nedgradering» i arealsonering i forhold til villreinhensyn.

Departementet sier i klartekst i vedtaket om Kommunedelplan Sysendalen at dette skal gjøres: «Vedtaket inneber ein reduksjon av nasjonalt villreinområde. Det bør ved revisjon av den regionale planen for Hardangervidda vurderast å finne areal som kan kompensere for de areala som no blir utbygd.»

Økologisk kompensasjon er en god ide, men utfordrende å gjennomføre på en fornuftig måte i praksis. En åpenbar utfordring er at kompensasjonsargumentet kan trumfe igjennom utbygginger som på grunn av negative naturkonsekvenser aldri skulle vært gitt tillatelse til. I regional plan for Hardangervidda har man et verktøy på en skala som kombinert med kunnskapsnivået om villreinens arealbruk kan muliggjøre at naturkonsekvensene avbøtes noe ved å sikre at nytt areal inkluderes i nasjonalt villreinområde. Slike områder vil da forhåpentligvis gå en forvaltningsmessig tryggere fremtid i møte.

---

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/motsegn---kommunedelplan-for-sysendalen-eidfjord-kommune/id2640890/>

Det fremgår tydelig i vedtaket fra Kommunal og moderniseringsdepartementet at man er klar over at vedtaket er i strid med kunnskapsgrunnlaget knyttet til natur- og friluftslivsverdier generelt og villrein spesielt. Forum for natur og friluftsliv anser derfor at en kompensering for vedtaket må gjøres både i form av utvidelse av nasjonalt villreinområde, men også at det må gjennomføres en ny vurdering av andre innskrenkningene i nasjonalt villreinområde og fjell og anna utmark som gjøres i planen opp mot regjeringens vedtak i kommunedelplan for Sysendalen. Regjeringen minner også seg selv på viktigheten av å ivareta villrein i nylig oppdaterte nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging: «Norge har et særskilt ansvar for å ivareta villreinen som en nasjonal ansvarsart og dens leveområder. Det skjer blant annet gjennom regionale planer for fjellområder med villrein og i annen kommunal og regional planlegging.»²

Hvor lenge varer en avveining av interesser?

Klima- og miljødepartementet er klar i sine vurderinger; «Klima- og miljødepartementet meiner at motsegna bør takast til følgje, særleg av omsyn til villrein, men òg fordi forslag til utbygging kjem i konflikt med eit svært viktig friluftsområde. Klima- og miljødepartementet legg òg vekt på at kommunen gjennom ein tidlegare kommuneplanprosess fekk frigjeve eit areal til utbygging av ein eksisterande skiheis inn i leveområdet for villreinen. Ein har difor allereie gjort ei avveiging mellom arealbehovet til villreinen og behovet for utbygging og tilrettelegging for aktivitet og ferdsel, og konkludert med at leveområda til villreinen skal vektleggjast tyngre sør for Riksveg 7 enn nord for riksvegen.»

Regional plan foreslår å beholde **Isdalen** som arealsone Stølsdal og ikke endre dette til utbyggingszone. Denne konklusjonen støttes, spesielt ønsker vi å trekke frem de ornitologiske verdiene som finnes i området. Isdalen er et viktig hekkeområde for blant annet blåstrupe og gulerle, i tillegg hekker traner i området. Hordalands eneste spillplass for dobbeltbekkasin befinner seg i Isdalen. I artsobservasjoner er det registrert 98 arter, hvor 17 er på norsk rødliste. Hardangervidda er et **Important Bird Area (IBA)** hvor grensene i stor grad sammenfaller med nasjonalparken. MEN det er utvidet blant annet i nord med Isdalen og Garen i Eidfjord. I forbindelse med prosessen om supplerende vern (2019), ble Isdalen spilt inn som et av områdene fra Fylkesmannen i Vestland til Miljødirektoratet.

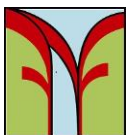
Metode for samlet belastning og Miljøkvalitetsnorm for villrein

Det finnes ikke en omforent metode for å vurdere samlet belastning, men Hordaland fylkeskommune gjorde et fremtidsrettet og forpliktende vedtak i 12. juni 2019: «Hordaland fylkeskommune skal få fortgang i arbeidet med å utvikle metodikk og felles grunnlag for hva som er «den samlede belastning» etter naturmangfoldloven. Fylkestinget meiner det for Hordaland, og framtidig Vestland, er behov for å utarbeide eit arealregnskap som gir oversikt over arealendringar, kartleggingsbehov og status for økologisk tilstand, behov for restaurering og trender for naturmangfoldet i fylkets kommunar. Som regional planaktør skal fylkeskommunen vere ein viktig premissleverandør i dette arbeidet.»

Vi er den begrensende faktoren for villreinpopulasjonene i dag. I NINA rapport 1400 som omhandler forslaget til miljøkvalitetsnorm for villrein beskrives dette veldig tydelig. Bestands- og arealforvaltning regulerer villreinen i dag og påvirkningene/begrensningene av disse faktorene har redusert de naturlige

---

² <https://www.regjeringen.no/contentassets/cc2c53c65af24b8ea560c0156d885703/nasjonale-forventninger-2019-bm.pdf>

svingningene i populasjonene. Villrein er en norsk ansvarsart som er arealkrevende og som veksler i arealbruk og som er utsatt for endringer knyttet til et varmere klima. Større sammenhengende naturområder er under et vedvarende press. Villrein er prisgitt vår forvaltning, det er et ansvar vi må ta på alvor.

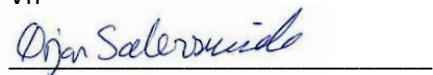
Innspill på retningslinjer for regional for Hardangervidda

Vi støtter inkluderingen av bestemmelsen **2.10 villreinhensyn**.

2.6 Vassdragsforvaltning og energiproduksjon her vises det til at «Ny kraftutbygging, utvidelse av eksisterende kraftanlegg, nye kraftlinjer og vindkraftanlegg for mer en egen bruk skal ikke skje i nasjonal villreinområder.» Vi foreslår at det legges til at denne restriksjonen på nye energitekniske inngrep også gjelder for de Fjell og anna utmark, Stølsdaler, og Fjell og fjordbygder i den grad de tekniske inngrepene har virkninger som åpenbart vesentlig er i motstrid mot formålet for disse sonene som inkluderer å ivareta området karakter.

Vi ønsker fylkene lykke til med det videre arbeidet med planen.

Vh

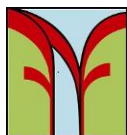
Ørjan Sælensminde, Fylkeskoordinator

Forum for natur og friluftsliv Hordaland

FNF Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjessene i fylket. Per i dag er det 10 ansjasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, Norsk Ornitologisk Forening Hordaland fylkeslag, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT) og Voss Kajakklubb. Sammen representerer ansjasjonene rundt 39.000 medlemmer i fylket.

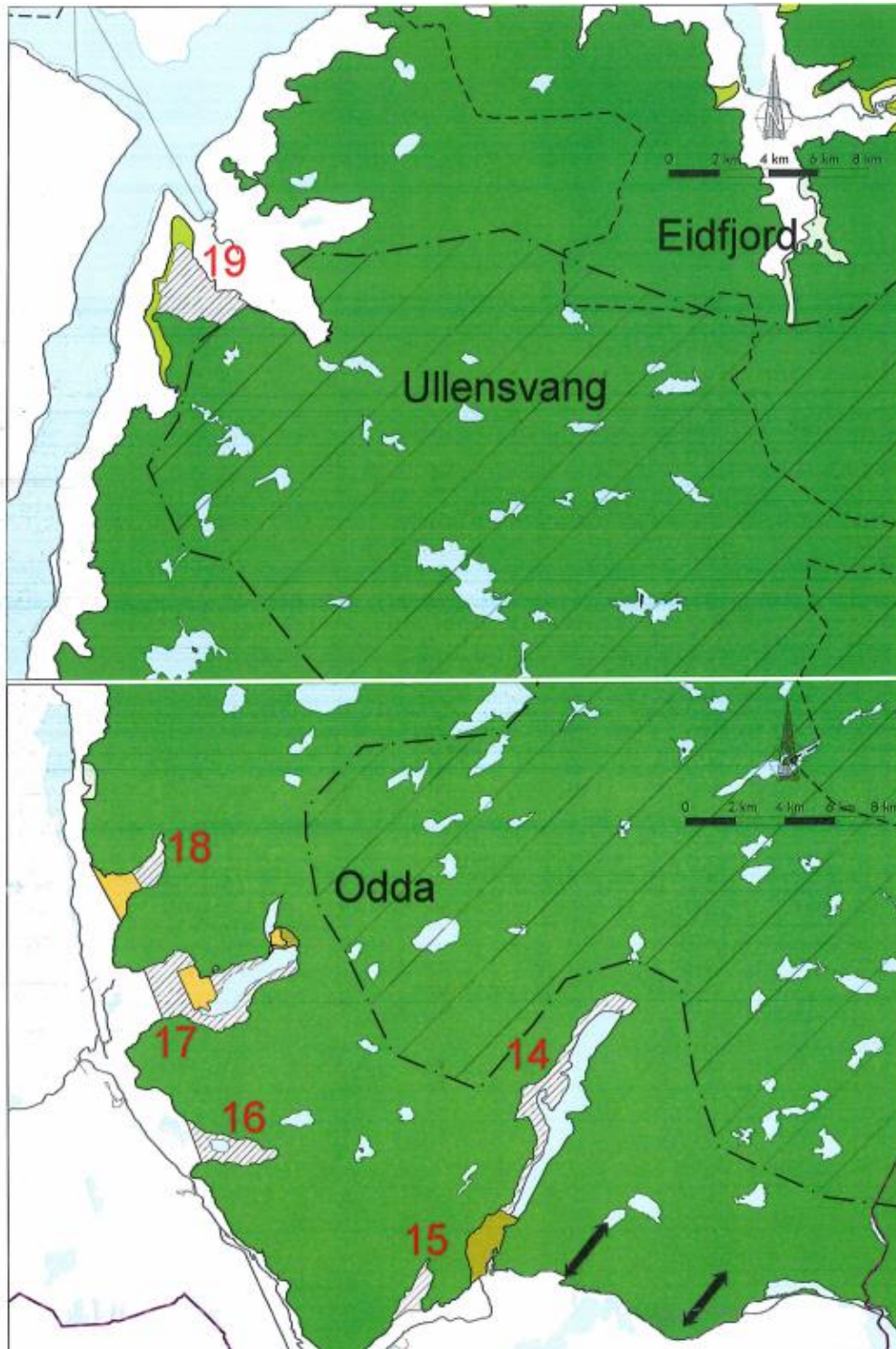
Elektronisk kopi

Hordaland Fylkeskommune
Eidfjord kommune
Odda Kommune
Ullensvang herad
Fylkesmannen i Vestland

Forum for natur og friluftsliv
HORDALAND

Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen
hordaland@fnf-nett.no | 55 33 58 19 / 40 49 70 74
www.fnf-nett.no/hordaland
Org. nr.: 918 407 855

Figur 1: Visualisering av arealsoneendringene i planen – Omdefinering av område i Valldalen (14) fra Nasjonalt villreinområde til Stølsdal vil kunne medføre hyttebygging og økt menneskelig aktivitet i dette området, noe som igjen vil kunne gi økt uro for villreinen både i og utenfor kalvingstiden.

